

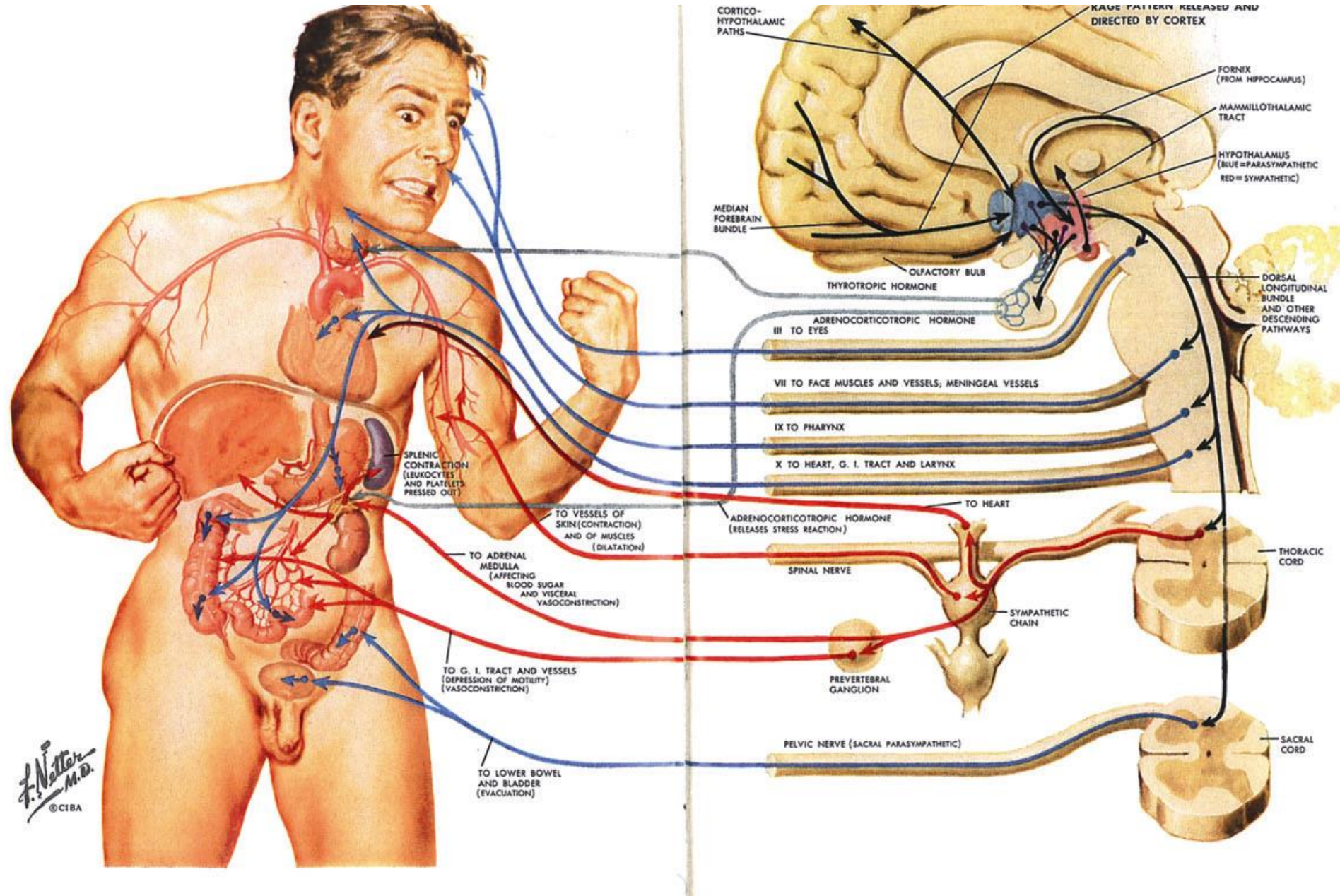
Kriser – ledelse - ivareta ansatte

Stein Knardahl, Prof. em., dr. med.
Forskningsdirektør

8. mars 2022

Omstillingsreaksjoner – svar på utfordringer

KRISER

Tap av KONTROLL

Innskrenket mulighetsrom - mindre frihet til å velge mellom alternativer

Usikkerhet – nedsatt FORUTSIGBARHET

Rammer og «regler» om omgivelsene gjelder ikke lenger - forventninger er usikre

Ansattes situasjon:

ROLLEUKLARHET - Uklare forventninger

Uklare mål – ansvarsområde – regler - rammer

Mulighet for ROLLEKONFLIKTER

Konflikt mellom ulike mål, forventninger, oppgaver, standarder

OPPFØLGING AV ANSATTE - STØTTE

Feedback - Informasjon/råd - Hjelp – Empati/omsorg

KRISER

Usikkerhet
Tap av kontroll

Aktiv problemløsning
Søk etter informasjon

RÅD:
Planlegg for restitusjon
Sørg for søvn

Vedvarer over lang tid – sustained operations

Fatigue - Tretthet

Søvnmangel

Nedsatt årvåkenhet

Informasjonsoverbelastning - støy

Dårlige beslutningsprosesser

Dårlig oppfølging ansatte

KRISER påvirker beslutningsprosesser

Beslutningsprosesser:

Søkeregler for informasjons-innhenting Hvor og hvordan skal man finne informasjon?	Stopperegler for informasjons-innhenting Når skal informasjons-søket avsluttes?	Beslutningsregler Spesifiserer hvordan endelig beslutning tas
--	---	---

Heuristikker – «kognitive snarveier»

Eksempler:

Gjenkjennelse : velger alternativet som gjenkjennes raskest – «tar den første» (ignorerer annen informasjon).

En-årsak beslutning (one-reason decision making): stopper ved første informasjon som viser forskjell mellom alternativer.

Opptelling (all informasjon veiet likt): teller opp argumenter, velger alternativ med høyst antall.

KRISER påvirker beslutningsprosesser

Informasjonshåndtering: Innsamling - bearbeidelse

Heuristikker – «kognitive snarveier»

Fortsetter
uten å se
problemer

Endrer
uten å se
problemer

Defensiv
unngåelse -
Unnviker
problemet

Hypervigilans -
Panikk

«Vigilans» -
Fullstendig
Systematisk
prosess

RÅD:

Oppnevne person som skal undersøke all informasjon og alle argumenter kritisk («djevelens advokat»)

KRISER

Tap av KONTROLL
Innskrenket muli

Usikkerhet – nedsa
Rammer og «reg

Ansattes situa

ROLLEUKLARHET -
Uklare mål – ans

Mulighet for ROLL
Konflikt mellom

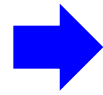
OPPFØLGING AV ANSATTE - STØTTE

Feedback - Informasjon/råd - Hjelp – Empati/omsorg

RÅD:

- Informer ansatte kontinuerlig
- Ikke formidle spekulasjoner
- Oppdater mål og prioriteringer
- Sørg for feedback til alle ansatte

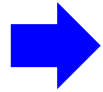
PERSPEKTIVER PÅ LEDELSE

Kultur- og symbol-perspektivet

Når vi står overfor usikkerhet og flertydighet, skaper vi **symboler** for å fjerne forvirringen og finne retning.

Kulturen er limet som binder en organisasjon sammen og forener mennesker og hjelper virksomheten til å nå sine mål.

Human-Resource perspektivet

Organisasjoner trenger ideer, innsats, og talenter.

Mennesker trenger karrieremuligheter, lønninger og fremtidsutsikter.

Det strukturelle perspektivet

Strukturer må utformes slik at de passer til de forhold organisasjonen fungerer under.

Problemer skyldes **strukturelle mangler** og kan rettes opp gjennom **analyse og omstrukturering**.

Det politiske perspektivet

Organisasjoner er **koalisjoner** av forskjellige individer og forskjellige interessegrupper.

Mål og beslutninger vokser frem gjennom **kjøpslåing** og **forhandlinger**.